

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalárska práca

KNIHA – OBJEKT

**TÉMA HĽADANIA PROSTREDNÍCTVOM OBJEKTU AKO VŠEOBECNÉHO
ZRKADLA DUŠE NA ZACHYTENIE KONKRÉTNEHO JEDINCA**

Roxana Rojíková

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalárska práca

KNIHA – OBJEKT

TÉMA HĽADANIA PROSTREDNÍCTVOM OBJEKTU AKO VŠEOBECNÉHO
ZRKADLA DUŠE NA ZACHYTENIE KONKRÉTNEHO JEDINCA

Roxana Rojíková

Vedúci práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prehlasujem, že som prácu spracovala samostatne a použila len uvedených prameňov a literatúry.

Plzeň, apríl 2016

.....
podpis autora

Podakovanie

Rada by som poďakovala MgA. Mgr. Petre Soukupovej, mojej vedúcej bakalárskej práce i ateliéru, ktorá mala celé štúdium so mnou trpezlivosť a priviedla ma k novým možnostiam a pohľadom na umenie a jeho vyjadrovanie. Taktiež ďakujem MgA. Mgr. Bedřichovi Kocmanovi za jeho cenné rady, profesionalitu a stálu ochotu. Všetkým ostatným pedagógom, z ktorých každý mi priniesol určitý prínos do mojej tvorby a kamsi ma posunul takisto ďakujem. Podakovanie patrí samozrejme aj mojej rodine, ktorej zásluhou som v živote tým, kým som i za možnosť ísť slobodne cestou, ktorou chcem.

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	6
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	10
3	CÍL PRÁCE.....	11
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	13
5	PROCES TVORBY.....	14
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	15
7	POPIS DÍLA.....	18
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	21
9	SILNÉ STRÁNKY.....	22
10	SLABÉ STRÁNKY.....	23
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	24
12	RESUMÉ	25
13	SEZNAM PŘÍLOH	27
	13.1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace.....	27
	13.2 Bakalářská práce.....	27

Motto: „Len umenie nám dáva možnosť vypovedať i to, čo sami nevieme.“

(Gabriel Laub)

1 MOJE DOTERAJŠIE DIELO V KONTEXTE ŠPECIALIZÁCIE

Záujem o knihu ako takú sa vo mne nachádza takmer po celý môj život. Knihami som sa obklopovala od detského veku až po súčasnosť. Kniha má nespočetné množstvo funkcií, ktoré si mnoho ľudí vôbec neuvedomuje. Je nositeľom informácií, vzdelania, histórie, taktiež sprostredkovateľom estetického zážitku či zábavy. Zaujímavé ale je pozerať sa na knihu ako na umelecké vyjadrenie, na predmet stelesňujúci nie len literárne, ale i výtvarné dielo. Ponímať ju ako celok, neuveriteľne prirodzený, všade nás obklopujúci a pritom tak neobyčajný a fascinujúci. Po celé stáročia boli spisy, kroniky, listiny, knihy neodmysliteľnou súčasťou kultúry, spoločnosti, ľudstva. Je na svete množstvo spôsobov knižného prevedenia, väzieb a šitia, no i tak naďalej pred nami ostávajú nekonečné možnosti ako objavovať nové perspektívy knihy či jej alternatív a mňa baví zúčastňovať sa na tomto skúmaní. Dokáže povedať o veciach neraz omnoho viac než maliarske či sochárske dielo a zároveň môže tieto vyjadrovacie prostriedky obsahovať, alebo s nimi určitým spôsobom asimilovať, prípadne sa do nich i transformovať.

V prvom semestri som tému „Domov“ (viď Príloha 1) spracovala do autorskej knihy s psychologickým podtextom. Pomocou otázok som sa od reálnych ľudí z môjho okolia, ktorí pre mňa domov znamenajú dozvedala, čím je domov pre nich. Na základe ich odpovedí som vytvorila knihu o tom, ako domov vníma ľudská bytosť od detstva, cez dospievanie, mladosť, dospelosť až po starobu. Dielo nakoniec vypovedalo o celkovom náhľade na život a svet v rôznom veku, na rozdiely vo vnímaní a takisto dokumentovalo môj osobný vzťah k daným osobám. Kniha obsahovala mnoho príznačných slov a výrazov pre každého jednotlivca a charakterovo rôzne ilustrácie spájajúce sa čierno bielym prevedením.

V semestri druhom som zadanie vytvoriť priestorovú hračku pre deti (vid' Príloha 2) uskutočnila zhotovením domčeka pre bábiky pomocou papiera a prevažne prírodných materiálov, ako reakciu na dnešný umelý ružový svet podkladaný spoločnosťou súčasným deťom. Koncipovaný bol tak, aby poskytoval čo najviac možností využitia pri hre, obsahujúci teda i množstvo doplnkov. Bol to akýsi pokus o aktualizáciu a väčšiu atraktivitu prírody pre deti a takisto zdravého životného štýlu, ktorý som sa snažila znázorniť v sprievodnej knihe o malej víle žijúcej v domčeku, s ktorou by deti mali sympatizovať a snažiť sa ju nasledovať. Ako inšpirácia mi slúžili moje vlastné sny a predstavy z detstva.

Prácu s papierovým materiálom som využila aj pri tvorbe objektu (vid' Príloha 3), v ktorom som sa zaoberala otázkou, či ide o celok zložený z dvoch individuálnych opačných prvkov, alebo o dva jednotlivé protipóly prerastajúce do vzájomnej kontinuity. Stvárnenie prostredníctvom prírodnej formy ako symbol toho, že každý z nás v sebe prirodzene obsahuje túto nezodpovedanú otázku a spolu s ňou i túžbu po nájdení odpovedi.

V treťom semestri som sa v rámci interaktívnej knihy (vid' Príloha 4) zamerala na slovanstvo ako málo spracúvanú a populárnu tému v súčasnom zgermanizovanom svete. Moja koncepcia nebolo len prerozprávanie archetypálneho príbehu, ale v podstate metafora, ktorá z neho pre mňa po zanalyzovaní a zamyslení následne vyplynula. Sled ponaučení, poznání a rád. Výzva nájsť v sebe hrdosť, múdrosť predkov a úctu k nim. Naučiť sa nepodliehať silám, ktoré človeka lákajú. Pokušenia a túžby, ktorým je potrebné odolávať, inak stratíme nadobudnuté poznanie a vedenie. Abstraktné obrazy tvorené materiálomou tlačou dopĺňanou počítačovou kresbou sprevádzali texty príbehu.¹

¹ Zlatý jeleň (kniha Najstaršie slovenské mýty a báje alebo Svätá kniha Slovanov - Jaromír Slušný)

V zadaní semestrální práce, kterým bylo zpracování určitého básnického díla² som sa v knihe (vid' Príloha 5) zaoberala obrazmi, ktoré mali naturalisticky, no zároveň expresívne a pocityvo znázorniť proces zabíjania zvieratá nie ako prípravu pokrmu pre človeka, ale ako smrť živej bytosti a všetkého s tým spojeného.

V priebehu štvrtého semestra bola mojím výtvorom kniha (vid' Príloha 6) s interaktívnymi prvkami spracúvajúca hravou formou tému bábkarstva zo širokého záberu. Zameriavala sa na pôvod, históriu, vývoj, na bábkky v rôznych oblastiach sveta a zahŕňala taktiež súčasnosť či najznámejšie bábkové postavy a predstavenia. Bábkky sú s nami od dávnych čias, sú naším fragmentom v každom období, v ktorom sme žili, v každom národe, kmeni, krajine. Boli súčasťou rituálov, stáli na úplnom začiatku. Sme to my. Žijeme v nich, nachádzajú sa v nich naše vlastnosti, problémy, viera, božstvá. V bábkovom divadle sa z neživých predmetov rodí život.

V poradí piatom semestri som si do ilustrovanej knihy (vid' Príloha 7) vybrala na spracovanie texty písané mojou 7-ročnou sestrou. Zaujímavé na nich bolo pozorovať, čo sa odohráva v hlave malého človeka, ako premýšľa a ako spája slová do viet vo veku, kedy sa ich sotva naučila zachytiť písmom. Sú úprimné, čisté a bez akejkoľvek cenzúry. Pojmy vynárajúce sa v mysli zachytené priamo vo chvíli ich vzniku človekom, ktorý ešte nie je ovplyvnený, rozmýšľa sám, neporovnáva a nehanbí sa za to, čo mu skrsne v hlave, čím sa zaoberá. Zároveň je to dôkazom toho, že aj deti majú svoje vlastné problémy, nad ktorými hlbajú, premýšľajú, trápia sa. Po čítaní sestriých slov sa vo mne vytvorili moje vlastné vnútorné predstavy a tie sa potom pretransformovali do obrazov. Kniha teda nakoniec spájala slovný prejav dieťaťa a moje imaginačné vyjadrenie v jeden celok vytvorený dvoma osobami príbuzenského a veľmi blízkeho vzťahu, no zároveň dvoch odlišných osobností a úplne iných vekových kategórii. Súčasťou

² Vesnická zabijačka (Jiří Žáček)

bola papierová bábka, ktorej podoba vychádzala z reálneho výzoru mojej sestry.

V mojej doterajšej tvorbe som sa zaujímala často o rôzne vnútorné stavy človeka, o spôsob ako prepojiť knihu, respektíve umenie s vecami príbuznými psychológii či filozofii. Vytvárať z nich objekty prevrávajúce k človeku, vyzývajúce diváka zamyslieť sa a nie len pozerieť. Týmto smerom je zameraná aj moja bakalárska práca.

2 TÉMA A DÔVOD JEJ VOLBY

Hlavnou témou mojej bakalárskej práce je HĽADANIE. Každý z nás počas života niečo hľadá. Témy týkajúce sa života sa stali nie len v umení akýmsi klišé a je to rozanalyzované z nespočetných množstiev pohľadov. Napriek tomu myslím, že na to, aby niečo skutočne malo zmysel a určitý potenciál, je potrebné vyjadrovať seba, prejavíť to, nad čím človek najviac premýšľa, čo ho najväčšmi zaujíma. To je tým niečím, čo poháňa, čo núti žiť, tvoriť, ísť. A tým je len život a neustále premýšľanie nad ním, hľadanie.

Hľadáme smer, cestu, zmysel, lásku, dôvod. Nie je nik, kto by po ničom nepátral. Hľadanie je nie len cieľom, ale najmä procesom života. A aj keď je hľadačom každý, umelec je ten, kto sa tým neustále zaoberá. Snaží sa nájsť, porozumieť, ukázať ostatným to, čo už našiel, na čo prišiel, čo odhalil, preskúmal. Pre mňa je umenie ale taktiež vnútom, ktoré sa neprestajne pokúšam prejavíť. A toto vnútro hľadá. Je to navzájom prepojené. Ja ako asi každý umelec chcem vyjadriť seba a ako každý človek vo vnútri hľadám. Preto vyjadriť seba je vypovedať o svojom vlastnom hľadaní.

Často umelci prežívajú záležitosti pomerne silne a intenzívne, aspoň to väčšinou tvrdia a myslia si to. Azda to tak je a možno nie, merací systém na to však nejestvuje. Pár dôkazov v mnohých búrlivých životoch umelcov plných emotívnych udalostí vari hovorí o tom, že je to snáď len opodstatnená súčasť potrebná pre bytie umelcom. Nadanie vykúpené utrpením, alebo súženie darom, ktorý poháňa, dáva potrebnú inšpiráciu, energiu na tvorbu, silnú naliehavosť dostať to zo seba von a týmito emocionálnymi výpoveďami následne poukazovať druhým presne na to, čo je i v nich. Pomôcť ostatným uvedomiť si, zamyslieť sa. Rozobrať všetko do najmenšieho fragmentu. Zaujíma ich každý detail na živote. Hľadajú. To je dôvodom prečo sa napriek mnohými prebratou témou životného hľadania zaoberám. Jednoducho musím, chcem, potrebujem.

3 CIEĽ PRÁCE

Kladiem si neraz otázku, či je možné vytvoriť zrkadlo duše. Niečo, čo by reflektovalo vnútro každého z nás. Na základe tejto tézy som si dala za cieľ pokúsiť sa vytvoriť čosi, čo aj keď nám možno nepodá odpoveď, poukáže na to, že táto otázka tu je a privedie k zamysleniu. Úmyslom teda bolo vytvorenie objektu vzhľadovo vychádzajúceho z knihy. S týmito faktami sa nám môže spojiť aj hovorovo zaužívaná fráza „knihy života“, alebo „život je najlepší spisovateľ“. Takýchto kníh jestvujú nekonečné miliardy a predsa tu stále sme a naďalej píšeme vlastné, mnohými inými už prežité, no aj tak neustále originálne príbehy. Je ale nejaký ucelený systém, niečo ako encyklopédia životov? Tento objekt by mal byť malým krokom k hľadaniu mojej odpovede.

Knižnými doskami sa teda stali zrkadlá ako zdroje reflexie. Predstavujú pomyselný začiatok a koniec určitého života, narodenie a smrť, no nie sú hranicami, v nich samotných sa prejavuje nekonečnosť, absolútnosť. A medzi týmito dvoma bodmi, ktoré sú určitým obmedzením jedného života, no nie existencie, sa nachádza život so svojimi situáciami, stranami príbehov. V tejto knihe sú stránky priehľadné a predstavujú jednotlivé životné situácie a pocity. Jeden zážitok presahujúci do ďalšieho, všetky sa prepájajú, nevedno ktorý je ktorým. Ani v živote to nejde oddeliť, prežívame záplavu pocitov každý prežitý deň, po celú dobu žitia, stále. Navzájom na seba vplývajú, spájajú sa a dopĺňajú. Nekonečnosť ľudských emócií medzi zdanlivými hranicami začiatku a konca sa zrkadlí do nedohľadných diaľav a nevedno, ktorá z nich prišla prvá, kam až siahajú, či nejaká ich medza vôbec je. Stratia sa v sebe navzájom. Každá zo strán ale predstavuje nejaký abstraktný pocit z rôznych rozpoložení, ktorý každý z nás prežíva, no nie rovnako. Sme rozmanití a aj naše vnímanie takým je. Preto tak, ako každý pri pohľade do zrkadla uvidí seba, začína i končí život so sebou samotným, tak uvidí seba aj pri pohľade na abstraktné ilustrácie vo vnútri. Každému sa vybaví vlastná okolnosť, bude to pre neho predstavovať inú

atmosféru, vyvolá inakšie pocity. Táto kniha je teda o každom jednom, kto sa na ňu, či do nej pozrie. Tak ako všetko. Každá vec obklopujúca nás navôkol je niečím iným v očiach každého z nás. Má toľko podôb, koľko ľudí sa na ňu nazerá. Tento objekt je vec ako každá iná. Len prostriedok na uvedomenie si tejto skutočnosti. Tak, ako keď sa pozeráme na človeka, najprv v ňom vidíme seba a až po hlbšom spoznaní, keď sa pozrieme cez neho, jeho pohľadom, tak ako to vidí on, zistíme, kým je. Teraz sú obrazy len odrazmi môjho vnútra a majú reálne podklady v prežitej minulosti. No keď zmením pohľad, seba, myšlienky, zmení sa aj moje videnie, môj odraz bude iný. Ja sama budem v terajšej práci vidieť svoje súčasné ja inak, než dnes.

Súčasťou práce je sprievodná kniha obsahujúca moje vlastné texty, z ktorých vychádzajú ilustrácie na priehľadných stranách vo vnútri objektu.

4 PROCES PRÍPRAVY

Ako prvé som už pred niekoľkými mesiacmi začala spisovať všemožné idey, ktoré ma napádali pri uvažovaní o živote, bytí, čomkoľvek, čo sa neustále prelieva mojou myslou . Na začiatku som písala presne to, čo ma práve napadlo, bez akýchkoľvek gramatických či slovosledných úprav. Texty som postupne dopĺňala podľa toho, čo sa mi v živote dialo, čím som sa teda zaoberala, na čo som prichádzala. Nemali žiadneho spojovateľa, nič nebolo vopred naplánované, nevedela som, čo sa z toho celého vyformuje. Je teda pravdepodobne dosť možné, že z každého dielu je cítiť niečo iné, má iný ráz a charakter, keďže neboli písané súbežne v jednom období. Spísaných myšlienok som spočiatku mala veľké množstvo. Postupne som ich však triedila, upravovala, dávala im formu. Takto jednotlivito pripravené kratšie úseky som pomenovala, zosumarizovala ich do určitých tematických statí a vytvorila akúsi štruktúru. Jednotlivé oddiely sa stali podkladmi pre tvorbu ilustrácií.

5 PROCES TVORBY

Po skompletizovaní textovej časti prišla na rad tvorba ilustrácií. Najprv som predpokladala, že ich vytváranie prebehne pomocou tušu vpúšťaného do vodou napitého papiera a využijem momenty zachytenia týchto prechodov ako výsledný materiál. Pri čítaní textov stále dookola sa mi ale v mysli vynorili obrazy úplne iného charakteru. Začala som ich teda zaznamenávať a tak ku každému textu vzniklo množstvo malých abstraktných kresieb vytvorených prevažne pomocou nerovnomerných geometrických útvarov, línií a bodov (viď Príloha 8). Z nich som následne ku každému oddielu vybrala jednu, ktorá vo mne najviac evokovala danú problematiku rozoberajúcu sa v texte (viď Príloha 9). Výsledným počtom ilustrácií sa stalo číslo 17.

Po roztriedení návrhov nasledovala ich technická realizácia. Spočiatku som nevedela, aká výtvarná technika bude najvhodnejšia, preto som skúsila niekoľko rôznorodých možností. Nimi bola napríklad počítačová kresba, ručná kresba, vytváranie ilustrácií pomocou geometrických tvarov v počítači, alebo obrazy zložené prostredníctvom vystrihovaných kusov papiera (viď Príloha 10 a Príloha 11). Výsledné ilustrácie som napokon vytvorila graficky (viď Príloha 12). Použila som techniku sieťotlače, konkrétne som sito vykryvala pomocou lepidla a tieto namaľované útvary následne otláčala (viď Príloha 13 a Príloha 14). Vyhotovené obrazy som upravovala v počítači (viď Príloha 15). Nasledovala tlač vyobrazení na PVC fólie, ktoré vytvárajú stránky knihy- objektu (viď Príloha 16). Tieto listy som spolu so zrkadlami, respektíve doskami knihy, zviazala koptskou väzbou pomocou vlasca do výsledného objektu ponášajúceho sa na knihu (viď Príloha 18).

Spríevodná kniha (viď Príloha 17) obsahuje textovú časť. Každý úsek slovnej pasáže je doplnený priradenými obrazmi, ktoré sa nachádzajú na stránkach objektu. Účelom je lepšia orientácia a pochopenie diela ako celku.

6 TECHNOLOGICKÉ ŠPECIFIKÁ

Vytvorenie knihy z pre ňu neobvyklých materiálov ako je zrkadlo a PVC³ bolo relatívne náročné. Najprv som vyberala typ väzby, ktorá bude schopná docieľiť, aby tieto materiály spolu držali v jednom celku a zároveň evokovali ľahkosť prevracajúcich sa knižných listov a objekt nepôsobil strnulo a nepoddajne. Dosiahnuť tohto efektu v rámci tvrdých a chladných materiálov bolo pomerne komplikované. Najvhodnejším variantom sa stala väzba koptská. Vďaka svojmu technickému prevedeniu býva tiež uvádzaná ako väzba bez výstuže, pretože je na rozdiel od väzby na tkaniny či iné väzy, šitá bez pomocného materiálu. Základom koptskej väzby sú zložky presného formátu budúcej knihy a pevné dosky v rovnakej veľkosti ako budúci knižný blok i celá kniha. Dosky môžu byť z rôznych materiálov a to bol podstatný fakt pre výber tohto druhu väzby ako najadekvátnejšej. Ďalším podstatným pozitívom je to, že kniha viazaná týmto typom väzby sa dá doširoka otvárať a tak umožňuje docielenie vejárovitého roztvorenia, ktoré poskytuje dostatočný priestor medzi jednotlivými stranami. Tým sa zvyrazňuje efekt priehľadnosti strán a ich zrkadlenia v spolupráci so svetlom.

Za formát objektu som zvolila štvorec, 30 x 30 cm. Cieľom bolo o čosi presiahnuť bežné proporcie väčšiny kníh. Ohľad som však musela brať na to, aby nedošlo k následnému poškodeniu pri manipulácii a kniha držala pri bežnom zaobchádzaní trvale v pôvodnom stave. Z tohto dôvodu sa teda jej rozmery nemohli pohybovať v monumentálnejších mierach. Keď sa vrátíme k forme, výber kvadrátu mi vyhovoval z viacerých dôvodov. Pri preskúmaní jeho symboliky zistíme, že štvorec v mnohých kultúrach či náboženstvách predstavuje nemennú dokonalosť, pevnosť, hmotnosť a pozemskosť, ale paradoxne aj vesmírny poriadok, bezpečie, spoľahlivosť. Je symbolom i pre

³ Polyvinylchlorid, skrátene PVC je umelo vyrobený plastický polymér. Skladá sa zo zreťazených jednotiek monoméru vinylchloridu (chloroetylénu). Má vysokú tvrdosť, preto sa zmäkčuje pridávaním tzv. plastifikátorov, ktoré dodávajú PVC pružnosť a ohybnosť.

vyváženosť protikladov a pri jeho postavení na jeden z vrcholov, označuje pominuteľnosť a prispôsobivosť ducha hmote. Predstavuje ale i konečnosť hmotného sveta. Táto symbolika plne vyhovuje idey diela, ktoré je hmotným stvárnením úplnosti, obsahujúc tiež vesmírny poriadok v rámci duchovnosti ľudskej bytosti ako pozorovateľa a tiež konečnosť, ktorej materiálna zložka výtvoru pod vplyvom času podľahne, no jeho myšlienka bude naďalej kdesi mimo hmotného sveta jestvovať. Za pozitívum tvaru štvorca považujem z praktického hľadiska to, že teoreticky nevedno, aká poloha objektu je tou správnou, kde sa nachádza jeho začiatok, každý uhol pohľadu sa stáva rovnako podstatným. Tento jav taktiež podtrhuje hlavný úmysel práce, čiže nepriradovanie predmetom a záležitostiam hierarchiu, každý má vlastnú pravdu v rámci seba a svojho pohľadu.

Najmarkantnejším prvkom objektu sú zrkadlové dosky knihy. Vyhotovené sú zlepením dvoch 3mm zrkadlových tabúľ, do ktorých bolo následne 3 cm od kraja vyvrtaných 5 otvorov s 0,5 cm priemerom. Tie slúžia na zošitie s blokom knihy, teda s plastovými knižnými listami potlačenými grafickými ilustráciami. Keďže s plastom sa nedá pracovať rovnako ako s papierom, musela som pri zošívaní použiť trochu iný spôsob než je bežné. Obvykle sa zošívajú k sebe zložky tvorené niekoľkými listami papiera zloženými do seba, cez ktorých stred sa prešívajú a tak vzniká pevný, celistvý knižný blok. V tomto prípade, kedy sa v knihe nenachádzajú zložky a nedá sa prejsť šitím cez zohnutý stred materiálu, ale knihu tvoria jednotlivé plastové listy, som na zošitie musela použiť netypický spôsob, ktorý spočíva v tom, že sa zošívajú každá strana zvlášť s ďalšou pomocou toľkého počtu nití, koľko máme otvorov v knihe. Ako materiál na zošitie mi slúžil vlasec⁴, ktorý bol vhodný obzvlášť kvôli jeho pevnosti, schopnosti udržať ťarchu materiálov pohromade a zároveň vďaka priehľadnosti, čím pôsobí nenápadne a nevzbudzuje pozornosť.

⁴ Vlasec je umelé vlákno vyrábané predovšetkým z nylonu, polyetylénu a ďalších polymerov. Najčastejšie ide o monofilamenty, teda jednoduché vlákna.

Prioritným účelom sprievodnej knihy je praktické hľadisko. Vytvorená je teda klasicky. Na blok som použila papiere strednej gramáže a jednoduchého rázu, bez razby či akýchkoľvek iných rušivých elementov. Pre zosúladenie sú dosky z rovnakého materiálu ako vnútorné listy v objekte. Celkovú vzájomnú vizuálnu harmóniu dotvára väzba, ktorá je pri oboch predmetoch rovnaká, teda koptská, avšak v prípade knihy šitá obvyklým spôsobom so zložkami vo vnútri, nie každý list samostatne. Grafické spracovanie som poňala tak, aby výtvarne kniha nekonkurovala objektu, ale ho len nebadane dopĺňala. Na každej dvojstrane sa nachádza jeden z textov a pod ním len nepatrný náznak ilustrácie z priehľadných strán objektu, dodávajúci zmysel tomu, ktorý výjav v objekte patrí k danému slovnému fragmentu. Kniha má takisto tvar štvorca, avšak jej rozmery sú o čosi menšie, 15 x 15 cm, keďže ide o výtvor sekundárny. Nepotrebuje teda vzbudzovať zbytočnú pozornosť väčšími rozmermi, ktoré by neboli v tomto prípade patričné. Je to tak i z praktických dôvodov, čím je to, že používanie menších rozmerov je pri výrobe kníh ponímané ako tradičné a najadekvátnejšie. Knihu som nazvala „Nenachádzané“, keďže v celej práci ide o hľadanie čohosi, na čo nikde nenachádzame odpovede.

Farebnosť ako v objekte, tak i v knihe je len v rámci čiernych a bielych tónin, keďže pozornosť sa má sústrediť najmä na pocit z tvarov, prelínania, zrkadlenia a celkového efektu tejto vzájomnej interakcie, nie na rôznorodosť farebných odtieňov, ktoré by boli zdrojom ďalšieho nekonečného spektra emócií.

7 POPIS DIELA

Výsledné dielo tvorí objekt a sprievodná kniha v 3 vydaniach.

Navonok nosným prvkom objektu sú z protifašné obojstranné zrkadlá spojené v jedno, vytvárajúce celok, v ktorom nevedno, kde je začiatok a kde koniec. Vo vnútri možno vytvárajú akýsi interný svet, no ten sa zvnútra odzrkadľuje vo svojich vlastných medziach, na ktorých druhej strane sa zrkadlí ostatok sveta, všetko navôkol. A tak sa jeden spája s druhým, sú navzájom svojimi neoddeliteľnými fragmentmi. Objekt jestvujúci vo svete a svet žijúci skrz odraz v objekte.

Ak sa na tento predmet pozrieme ako na život, začína narodením. V tomto momente by sme pri otváraní knihy na jej začiatku v zrkadle uvideli malé nové stvorenie, seba. Na jeho konci, vo chvíli smrti, by sme tam opäť uzreli seba samého. Ktorá z týchto dvoch strán je ale začiatkom? V prípade, že by sa tieto dva odrazy spojili, jedno zrkadlo by sa pozrelo do tváre druhému, nevidelo by tam nič. Alebo všetko. A pomedzi to, medzi týmito dvoma chvíľami, sa to celé deje, tam sa to nachádza, je naplnené. Každý plní prázdne takmer neviditeľné strany svojim príbehom, ktorý je vždy iný a pritom všetkým tak podobný.

Tieto príbehy sú tvorené malými čiastkami, prežívané vo vnútri tak, akoby celý život bol len veľmi dlhý, rozmanitý pocit. Čiastkami, ktoré som spomenula, sa zaoberám na jednotlivých stranách. Ide o pomerne abstraktné rozporenia v živote. Posnažím sa stručne opísať témy zo sprievodnej knihy s textami. Ide napríklad o to, keď sa pomaly končí jedna fáza, umiera v nás a súčasne prichádza čosi nové, prelína sa to vzájomne, nepatrne vlieva jedno do druhého a zároveň trhá. Nie je to je neskalené, navzájom na seba pôsobia. Alebo sú chvíle, kedy nevieme prísť na žiadne náležité riešenie, stále sa ich pokúšame nájsť. Možno sú všetky nesprávne cesty správnymi, máme nimi ísť. Inokedy zas prídu časy, kedy nič nedáva zmysel, duša sa nechce ani nadýchnuť. A niekedy to

nevadí, všetko je krásne aj bez významu, nonsens plný radosti. Život podáva každému pár indícií a my neprestajne zostavujeme skladačku, niečo sa dozvedáme, niečo prehliadame, deje sa znova, pochopíme. Ani to nie je cieľom, ideme ďalej. Len malý krok, nepatrná, ale podstatná súčasť a my naďalej skladáme. Občas nejaký dielik zapadne, no niekedy hľadáme kúsky na nesprávnych miestach. Inokedy sa stane, že všetko postavíme na jednej prioritě, po jej zrútení nám neostáva nič, lebo iné sme nestavali. Možno to bola len naša ilúzia, nejaká túžba, ktorou sme žili a nevnímali, že sa deje iba v nás. No máme nekonečno možností na skúšanie, ale strach, že to vykonáme nedobre a tak len stojíme a čakáme, čo sa bude s nami diať a nie sme spokojní. Veď predsa každý z nás má v sebe svoj vlastný návod, ako žiť a čo dobré je, nemožno posúdiť, či tak, alebo inak je to správne. A tak je jedno, čo sa komu deje, podstatný je výsledok z diania.

Človek prežíva v pocitoch život ostatných. Každý má iba iné miesta, odbočenia, zákutia, situácie, na ktorých to zakúsi, ale vnútri sa deje to isté. Máme v sebe určitý systém, ktorý veci zaznamenáva. Pri konfrontácii so známym výjavom mnoho krát vyhodnotíme podľa minulých skúseností a následkom toho jednáme. Lenže teraz sú okolnosti iné, problém sa mohol vyvinúť z čohosi rozdielneho. Záleží teda na slede toho, ktoré udalosti kedy prežijeme? Každý má iné poradie, vďaka tomu inakšie reakcie a to z nás robí rôznotvárne indivíduá. V podstate sa v jednom okamihu prostredníctvom všetkého jestvujúceho nachádza úplne všetko, v každej sekunde existuje to isté.

A tak je jeden život len malým úsekom. Domnievame sa, že voľakde končí. Neustále predpokladáme, že niekde ideme, niekam spejeme, máme sa kamsi dostať. Čo ak je to ale len neprestajná nekončiaca púť, ktorá len ide, nerieši začiatok, koniec, cieľ? Len je. A my sa ženieme stále za nasledujúcou zákrutou, no tam nás prekvapí len ďalšie zrkadlo s miliónmi ďalších odrazov, nekončiacich, pokračujúcich do neznáma. Túžime vedieť kam až, ideme za tým,

ale nikam neprichádzame. Hľadáme zmysel, dôvod, pointu. Možno žiadna nie je. Len byť, existovať, žiť. Na tomto našom malom úseku na to kvantum nedosiahnuteľností len sotva prídeme. Museli by sme obsiahnuť všetky tie nekončiacie odrazy putujúce do nekonečnosti. Nie je lepšie si radšej vychutnať ten svoj malý dielik odrazu? Túto nepatrnú čiastočku skladačky, ktorá sa každým kusom vyriešenia nezmenšuje, ale zväčšuje. Dopátrame sa k niečomu a tým sa iba otvára ďalšie spektrum možností a ciest. Prichádzaním na veci len zväčšujeme možnosti riešení. A ono akoby ani nebolo. Riešenie nie je, pravda nie je, je len to, čo je. To niečo, čo nevieme, čím je. A my sa tak snažíme. Filozofovia, duchovní, myslitelia, umelci, vedci, všední ľudia, všetci. A nič. Je vôbec potrebné to poznať? Nestačí to žiť? Aj ten najmúdrejší, najosvietenejší človek prežíva život. Život, ktorý žije i najjednoduchší nevzdelaný, prostý človek nezamýšľajúci sa nad zmyslom. Žijú, žijeme, sme.

Týmto objektom som chcela teda vytvoriť čosi v podstate presne neidentifikovateľné, len malý kus vytrhnutý z absolútnosti, pokračujúci všetkými smermi, obsahujúci všetko, čo sa v ňom odrazí, každého, kto sa v ňom uzrie. Tak akou je nevysvetliteľná realita obklopujúca nás.

8 PRÍNOS PRÁCE PRE DANÝ ODBOR

Práca by mohla priniesť poukázanie na to, že existujú rôzne spôsoby, ako využiť knihárske remeslo. Dosvedčiť, že kniha nie sú len zviazané listy papiera, ale že sama sebou môže podávať vlastným špecifickým jazykom akékoľvek posolstvo. Prekenuť názory, prejsť hranicou a pretransformovať sa v objekt, v koncept, v predmet prevrávajúci k ľuďom nie len písaným slovom, ale i svojím tvarom, či pre knihárstvo netradičným materiálom. Kniha, ktorú ak nechceme, nemusíme čítať a ona nám i bez toho jedným odrazom rozpovie príbeh o nás samotných.

9 SILNÉ STRÁNKY

Za silnú stránku diela si dovoľím považovať i to, v čom malo silné významy pre mňa osobne. A to, že sa stalo mojím značne podstatným hnacím motorom, objektom záujmu, vďaka ktorému som si mnohé veci utriedila, spracovala, uvedomila. Posunulo ma ďalej a to nemyslím len výtvarne či umelecky, ale predovšetkým vnútorne, bytostne. Táto práca sa stala na určité obdobie mojím zmyslom, významom, mnou. Obsiahla mňa samotnú a to je podľa môjho názoru v umení a celkovo vo vytváraní to podstatné. Nekonať len z dôvodu nutnosti, bez akejkoľvek chuti či pocitu naplnenia. Vtedy to nemá význam. Toto dielo je stelesnením toho, o čom teoreticky hovorí. Zjednotilo úmysel a čin. Čokoľvek, či dobré alebo zlé, sa mi dialo v dobe jeho utvárania, teda pre mňa malo význam, pretože dianie budovalo základy pre jeho uskutočnenie. Proces bol samotným výtvorom. A tak ma sama tvorba diela naučila prijímať veci, život, okolnosti a ja len dúfam, že by sa to mohlo udiť i komukoľvek inému. Verím, že túto intenzitu som do neho vložila a môže sa predávať ďalej, ak tomu osoba uverí. Každý odraz sa v ňom uloží tak, ako vo všetkých nás a onen ďalší smie získavať zo zozbieraných odrazov.

Čo sa týka praktického spracovania, tu považujem za silnú stránku použitie neobvyklých materií. Naučila som sa pracovať s tým, s čím som doposiaľ nemala takmer žiadne výtvarné skúsenosti a dokázala z toho čosi ucelené vytvoriť. Takisto to mohlo vnieť prínos celkovo do knihárskeho remesla ako neobvyklé spracovanie všedného výtvoru.

10 SLABÉ STRÁNKY

Za slabú stránku považujem to, čo je zároveň podľa mojich predchádzajúcich slov i stránkou silnou. Tak ako každý dar je prekliatím, alebo všetko zlé dobré je na niečo, tak každé pozitívum v sebe nesie svoje tienisté stránky.

Predpokladám, že v tomto prípade ide o určitú nepraktickosť v zmysle klasického ponímania knihy. Keďže nejde o knihu ako takú, nemá obvyklý účel, ktorým je jej otvorenie, prečítanie a získanie akýchsi priamych, konkrétnych informácií. Tu človek nedostáva do rúk knihu, ale objekt, ktorý musí sám uchopiť tak, ako mieni či dokáže a vziať si z neho niečo, alebo nič. Je to na každom jednom a tak sa naskytne pravdepodobne i možnosť, že neprinesie divákovi žiadny ošoh, ak sa u neho objaví nezáujem čokoľvek bádať.

11 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1. PROKEŠOVÁ, Miriam; *Základy psychologie*; 2.vyd. Ostrava: Vava, 1997.
ISBN 80-902357-7-8
2. HUDLIČKA, Petr; *Prožívání- Zkušenost- Životní svět*. Praha: Triton, 2003.
ISBN 80-7254-323-7
3. MASTROBERTI, S.; RUPERT, M.K. ; *Stručné dějiny filozofie*. 1. Vyd. Přel. J.Tichý. Praha: Euromedia Group, 2000, Přel. z: Philosophie. ISBN 80-242-0382-0
4. AUMONT, Jacques; *Obraz*. 1. Vyd. Přel. L.Šerý. AMU Praha, 2005, Přel. z: L'image. ISBN 80-7331-045-7
5. VANČÁT, Jaroslav; *Tvorba vizuálního zobrazení*. 1. Vyd. UK Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-975-8
6. SCHÄTZ, Miroslav; *Moderní materiály ve výtvarné praxi*. 1. Vyd. Praha: SNTL, 1982. ISBN 04-618-82
7. CHALUPECKÝ, Jindřich; *Úděl umělce*. 1. Vyd. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-050-2
8. PELÁNOVÁ, Anita; *Výtvarné avantgardy 20. Století*. 1. Vyd. UK Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1783-1
9. MRÁZ, Bohumír; *Dějiny výtvarné kultury 4)*. 1.vyd. Praha: Idea Servis, 2002.
ISBN 80-85970-32-5
10. PIJOAN, José; *Dějiny umění/10*. 1.vyd. Přel. J.Pechar. Praha: Odeon, 1984,
Přel. z: Historia del arte, tomo 10. ISBN 01-523-84
11. KRÁL, Jindřich; *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru*. 1. Vyd. Brno: Knihař, 1999. ISBN 80-901924-8-3

12 RESUMÉ

I have chosen a Book-object for my bachelor thesis. I wanted to move the classic concept of the book somewhere else. I created an object which is physically based on the book. Its cover is made of mirrors and the pages inside are transparent. These materials are thus unusual for the typical production of books.

The object depicts the term "SEARCHING", because it is an essential part of everyone's life. All of us are searching for something but everyone has their own ways and methods of doing it. For me personally, thinking about life and constantly developing within it is the most significant, therefore I persistently search for something in everything, it fascinates me.

Thus, the aim was to create a mirror of the soul, something that would reflect each of us. If we use the famous expression "the book of life", in this case we would look in the mirror at birth and would see a little new creature – ourselves. At the moment of death we would see ourselves again at its end. But we don't know which of the boards is the beginning and the end, so those borders are only imaginary and not real. And there is everything between them. Life, situations, emotions, experiences, feelings. Therefore, each page shows a sort of abstract feelings that everyone experiences during life, but each of us due to different situations. Thus, it shows that all of us are basically the same inside. These illustrations overlap and we don't know which is which, as well as in life emotions are mixed and cannot be completely separated. They are also reflected in a mirror to infinity and thus create a sort of infinite absolute. So this object is just sort of a small fragment taken out of our reality. It is a subject as any other thing in the world that has so many shapes, how many people are looking at it, because everyone has their own vision. Therefore, everyone, looking at the object, sees nothing but their reflection, their feelings, themselves. So it contains everybody.

There is also a book accompanying the object, which, apart from illustrations, also contains texts that I have been writing during a few months. It is a combination of different ideas that I have had in my mind and have been recording them. From these texts illustrations were created in such a way that I read the text and recorded on paper the abstract scenes that appeared in my mind.

13 ZOZNAM PRÍLOH

13.1 Moje doterajšie dielo v kontexte špecializácie

Príloha 1

Klauzúrna práca, ZS 2013/2014, autorská kniha Domov (vlastné foto)

Príloha 2

Klauzúrna práca, LS 2013/2014, Priestorová hračka pre deti (vlastné foto)

Príloha 3

Objekt na tému Transformácia, LS 2014/2015 (vlastné foto)

Príloha 4

Klauzúrna práca, ZS 2014/2015, interaktívna kniha Zlatý jeleň (vlastné foto)

Príloha 5

Semestrálna práca, ZS 2015/2016, kniha Vesnická zabijačka (vlastné foto)

Príloha 6

Klauzúrna práca, LS 2014/2015, interaktívna kniha Loutkářství (vlastné foto)

Príloha 7

Semestrálna práca, ZS 2015/2016, autorská kniha Kornéliany (vlastné foto)

13.2 Bakalárska práca

Príloha 8

Prvé abstraktné geometrické skice na pauzovacích papieroch (vlastné foto)

Príloha 9

Konečný výber ilustrácií- malá maketa na priehľadných fóliách (vlastné foto)

Príloha 10

Skúška výtvarných techník pre tvorbu ilustrácií (vlastné foto)

Príloha 11

Skúšobné tlače na fóliách v skutočnej veľkosti tvorené rôznymi technikami (vlastné foto)

Príloha 12

Sieťotlačová skúška (vlastné foto)

Príloha 13

Sieťotlačové šablóny (vlastné foto)

Príloha 14

Výsledné ilustrácie vytvorené pomocou sieťotlače (vlastné foto)

Príloha 15

Niektoré z výsledných ilustrácií upravených v počítači

Príloha 16

Tlače ilustrácií na PVC fóliách v skutočnej veľkosti (vlastné foto)

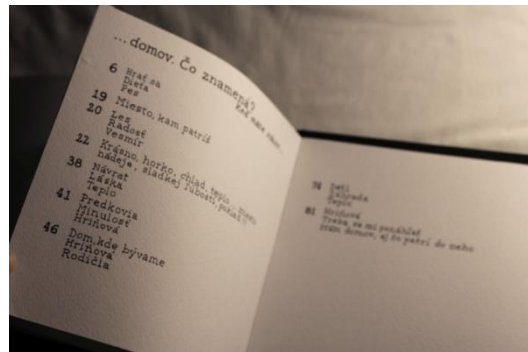
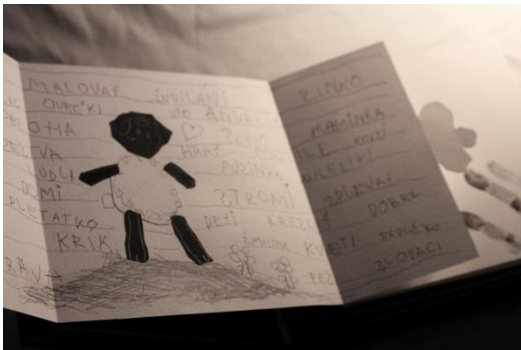
Príloha 17

Sprievodná kniha k objektu s textami (vlastné foto)

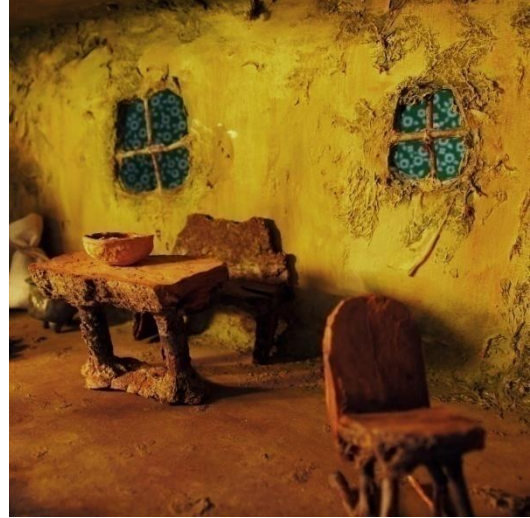
Príloha 18

Objekt (vlastné foto)

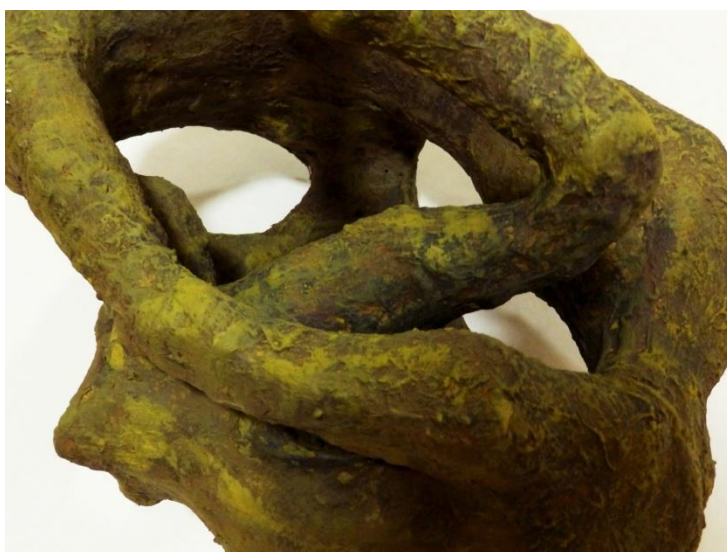
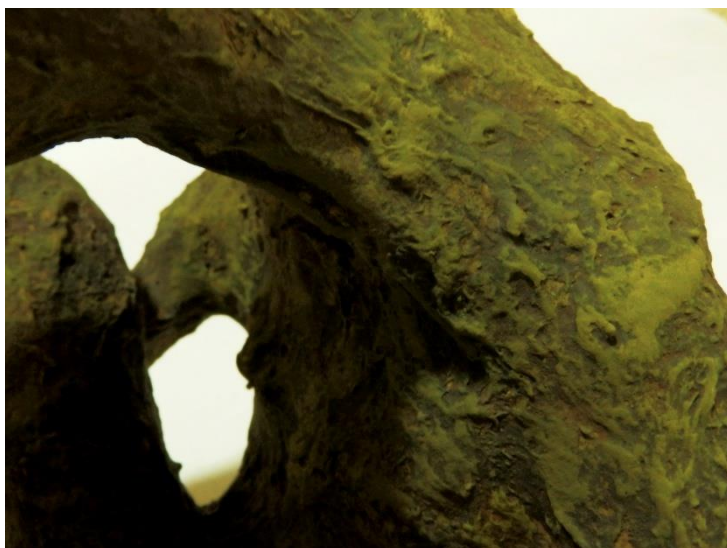
Príloha 1

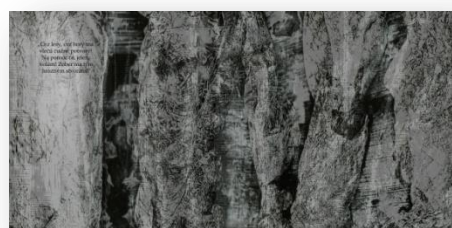
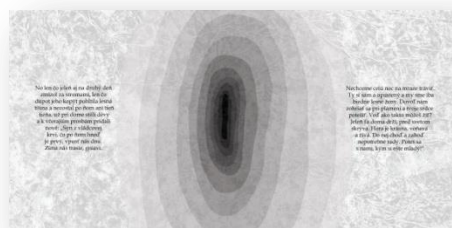
Príloha 2

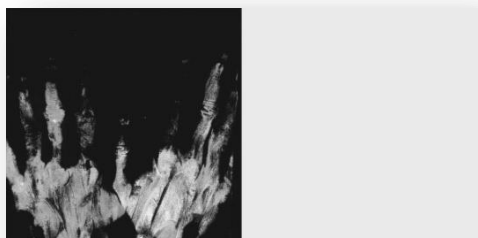
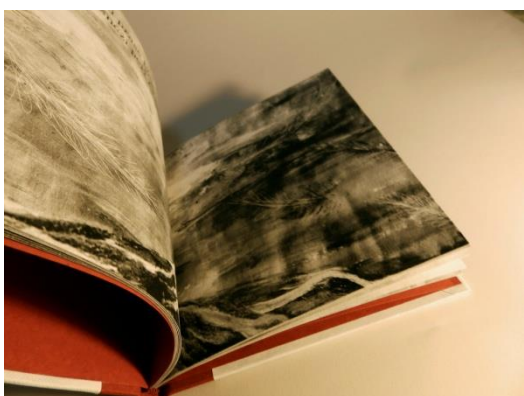
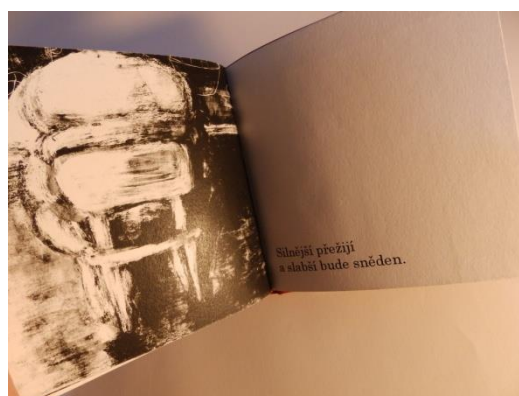
Príloha 3

Príloha 4

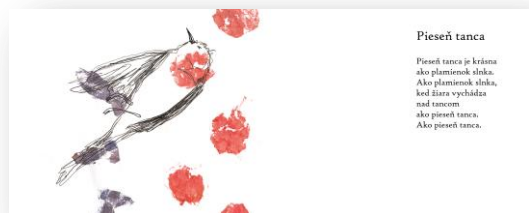
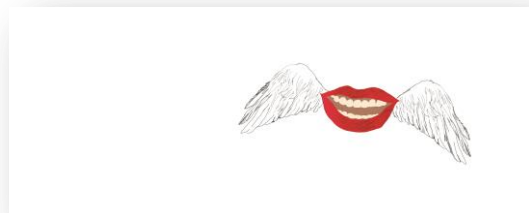
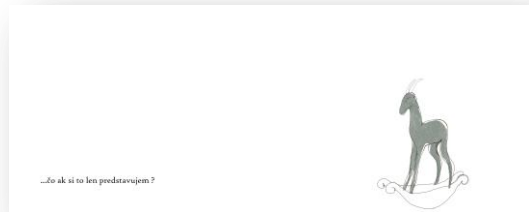
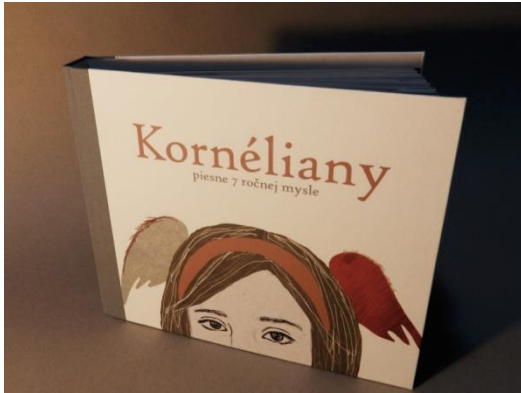
Príloha 5

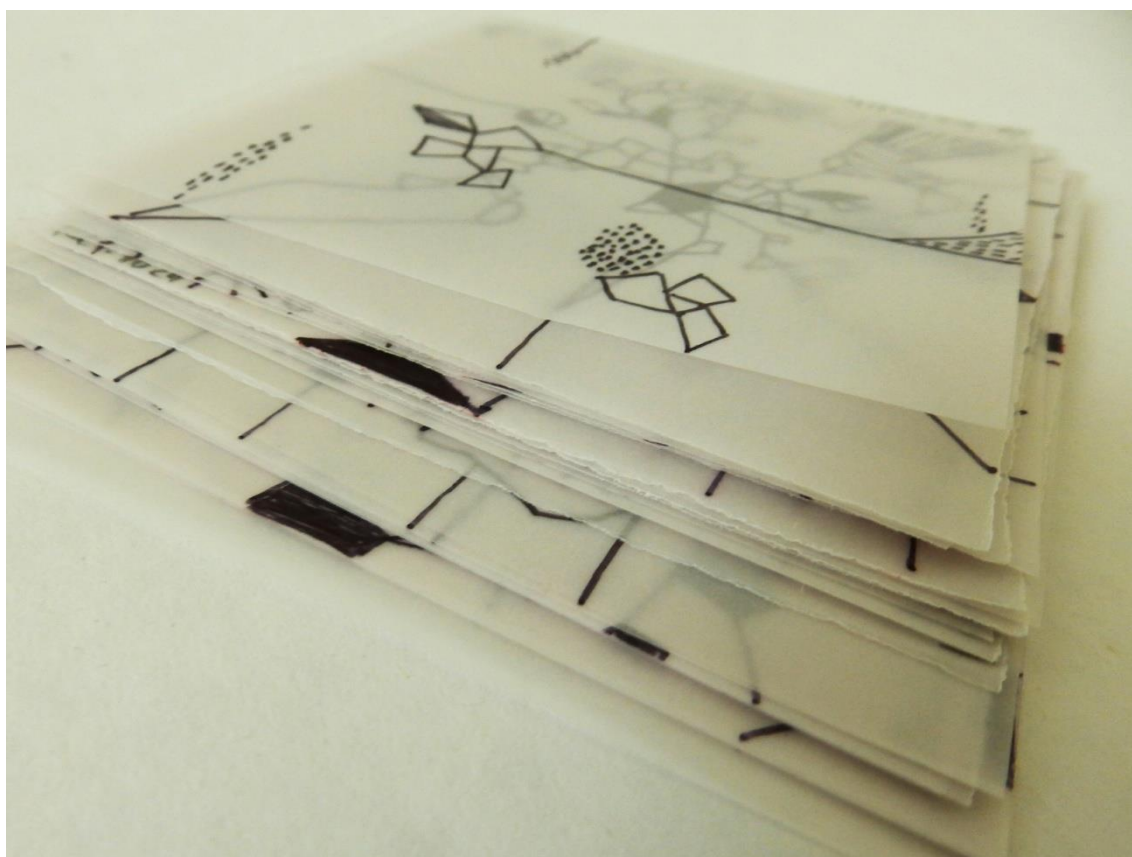
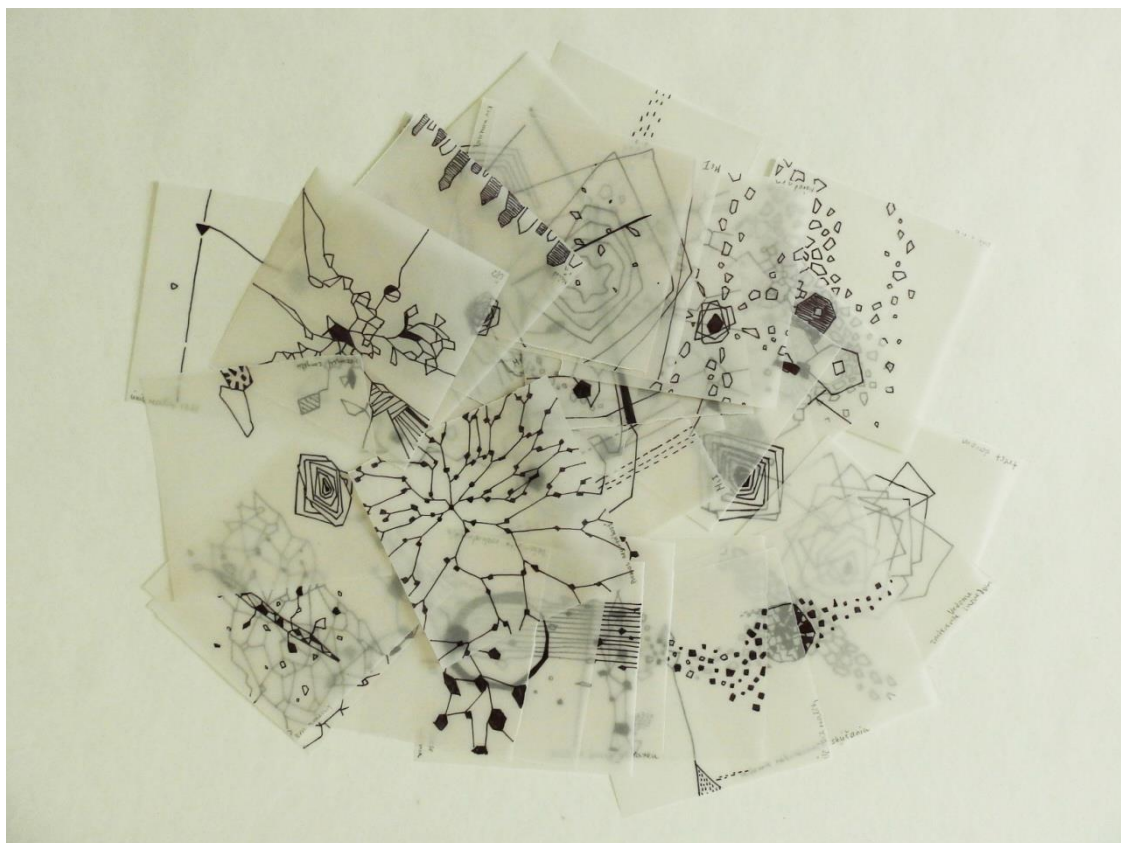
Príloha 6

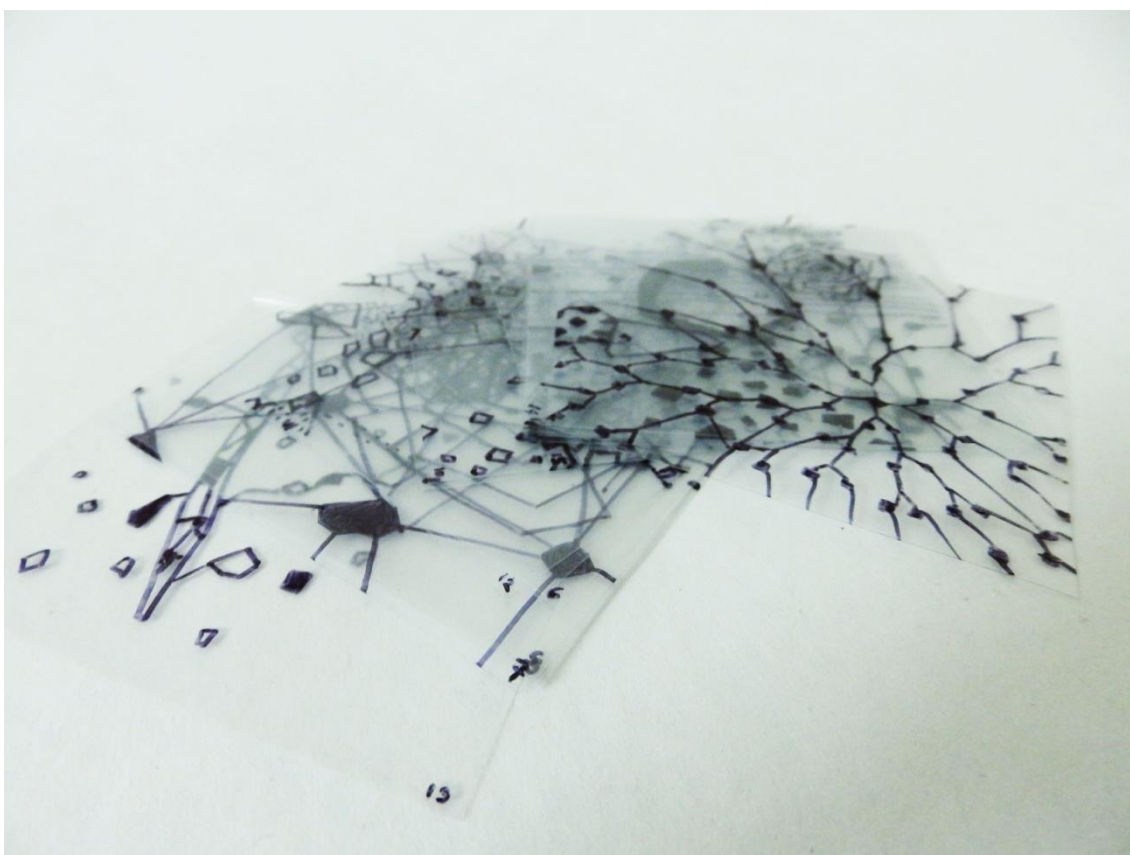
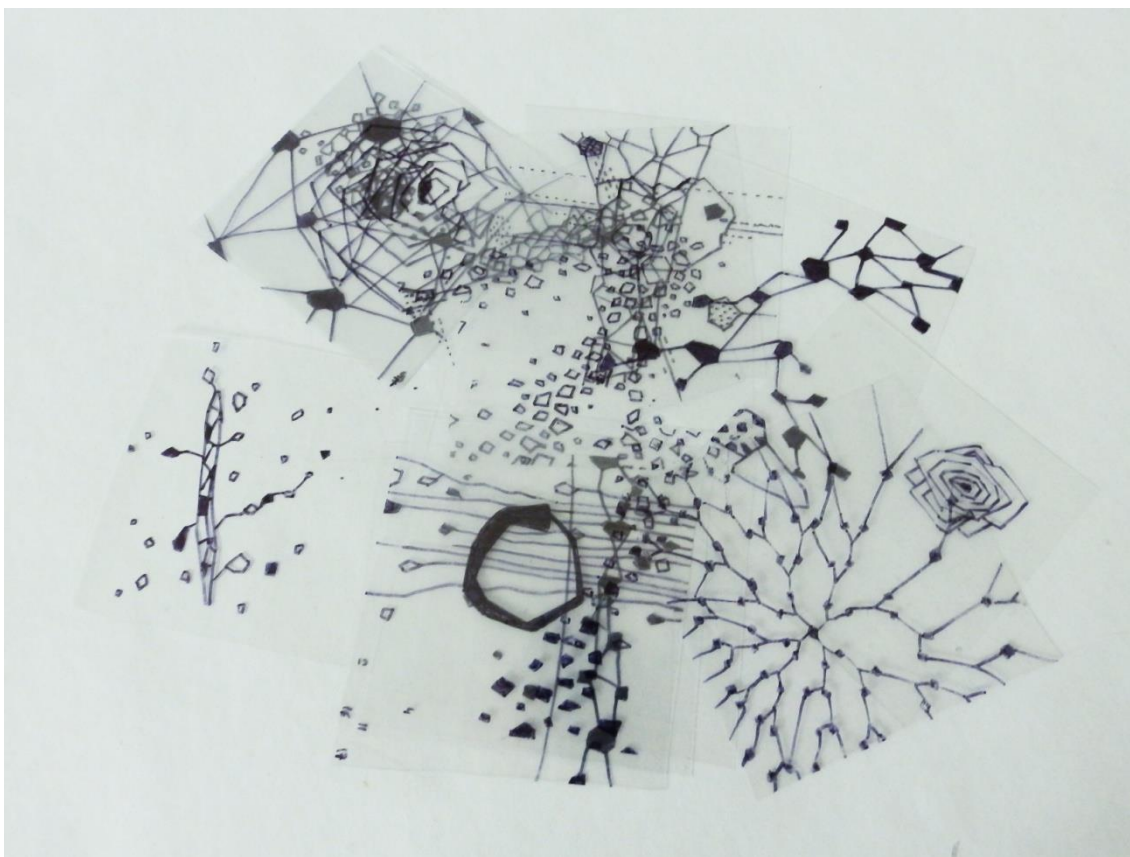
Príloha 7

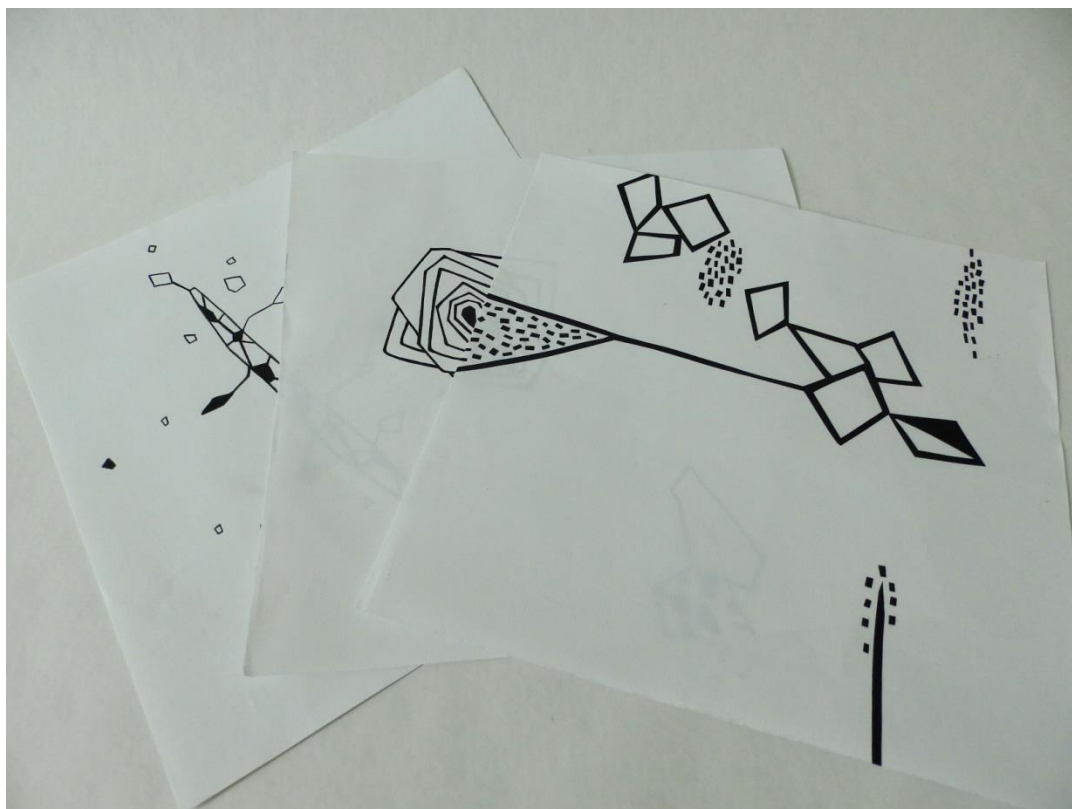
Príloha 8

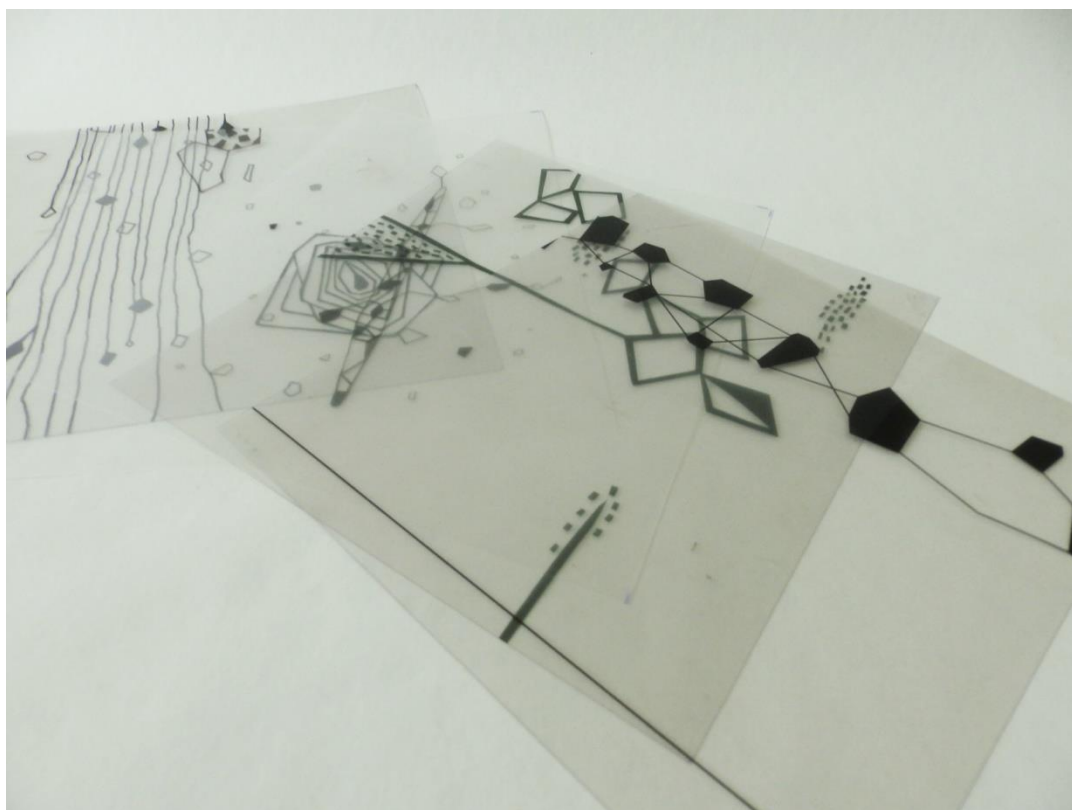
Príloha 9

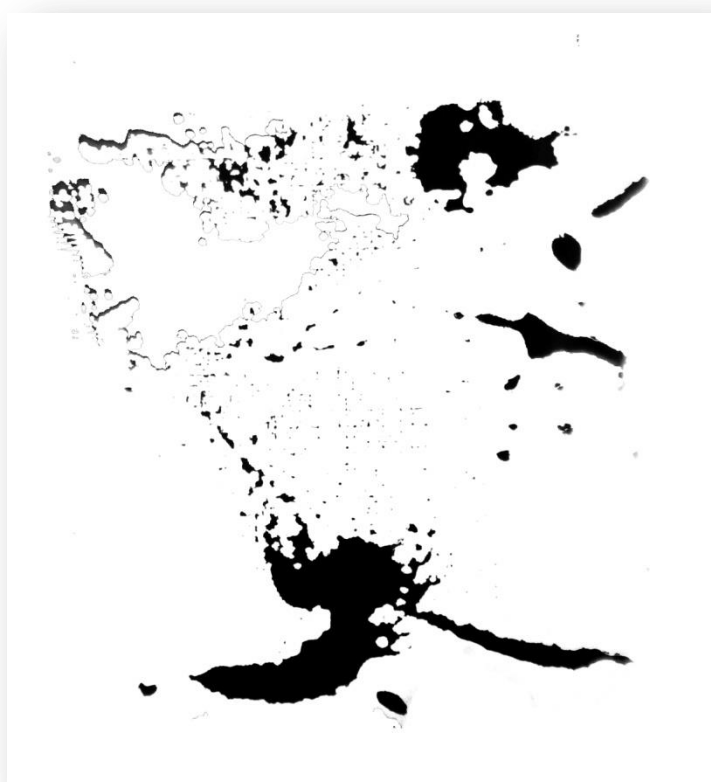
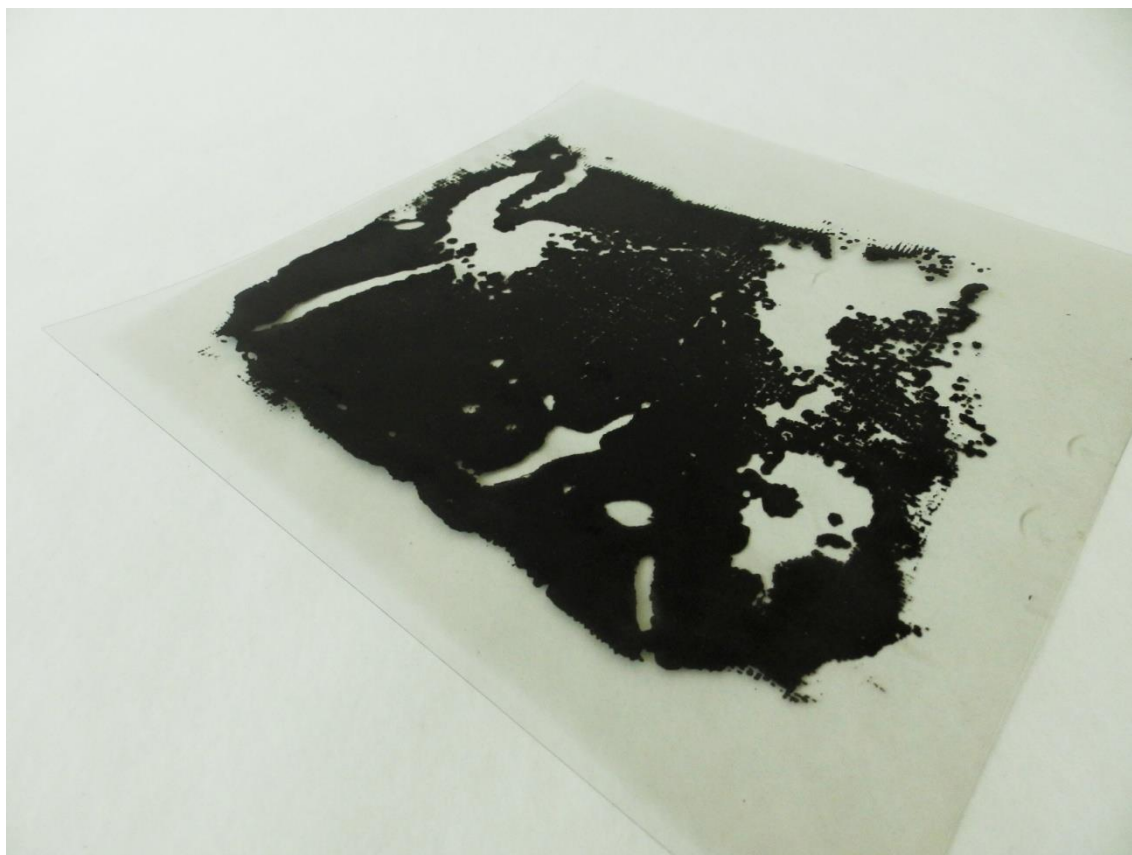
Príloha 10

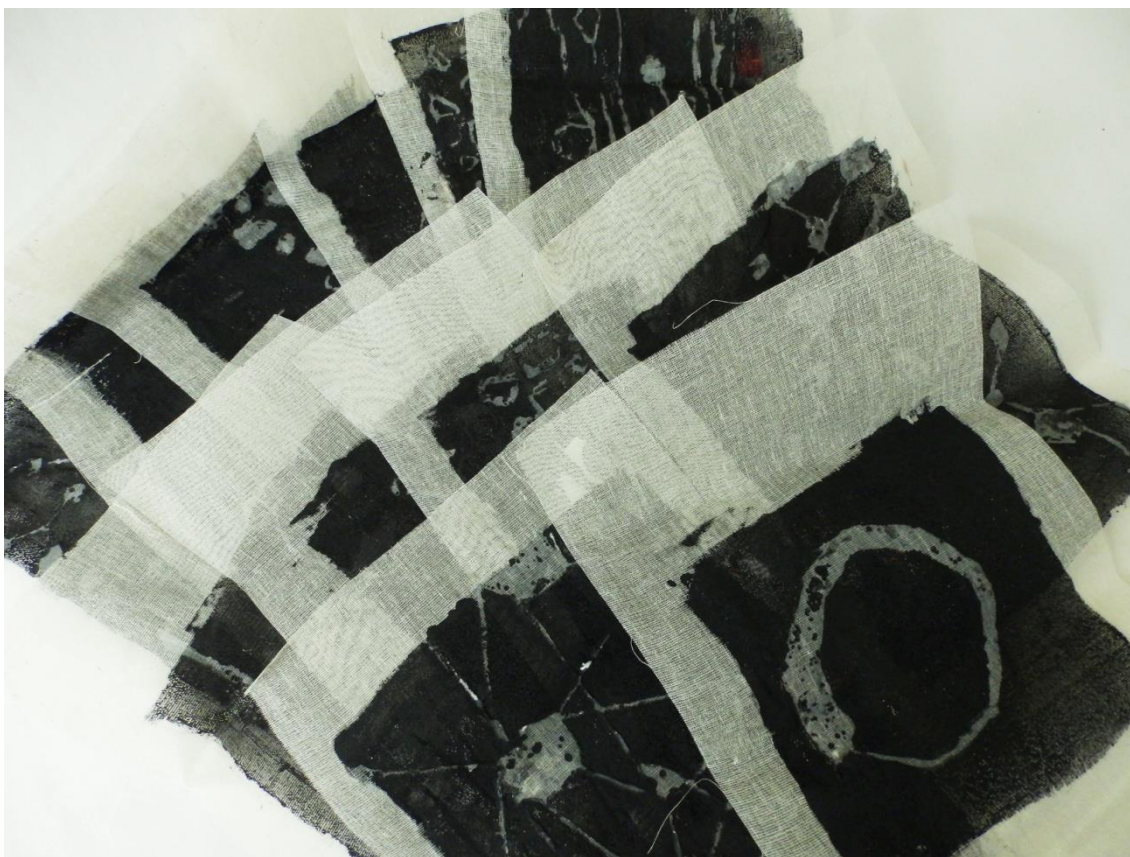
Príloha 11

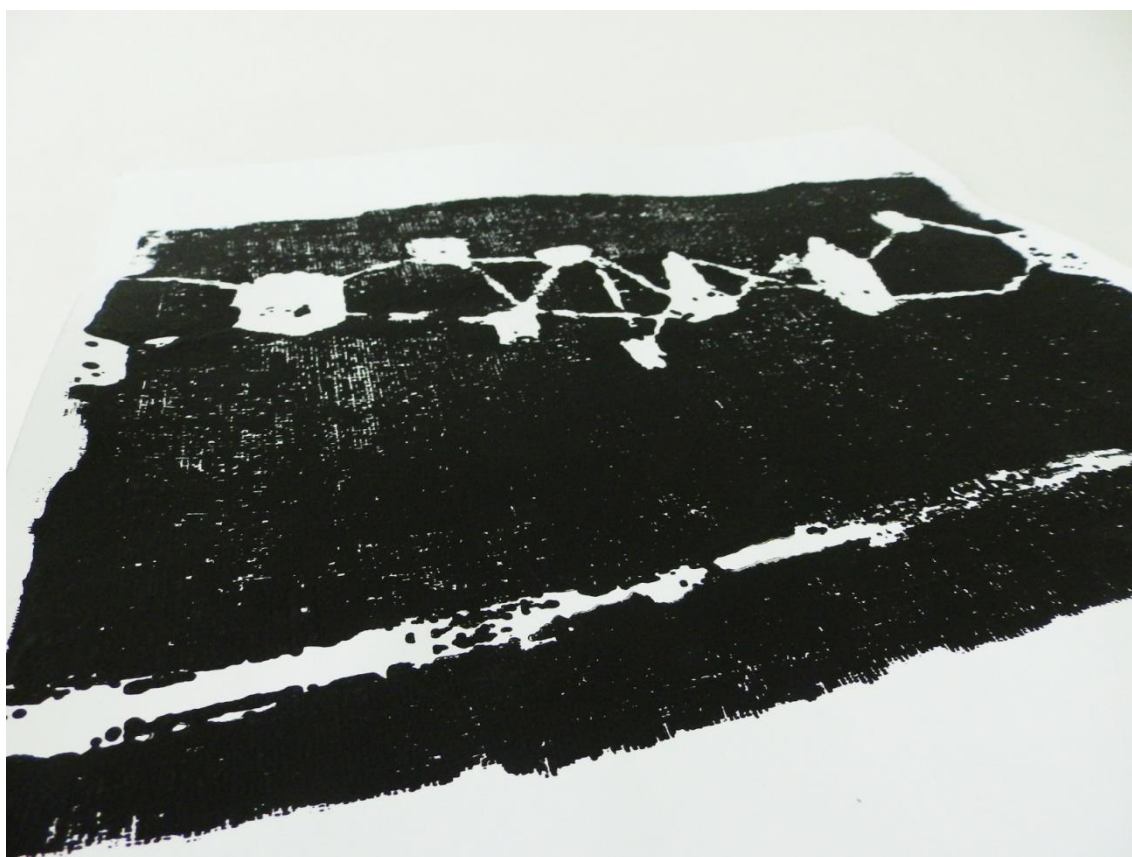
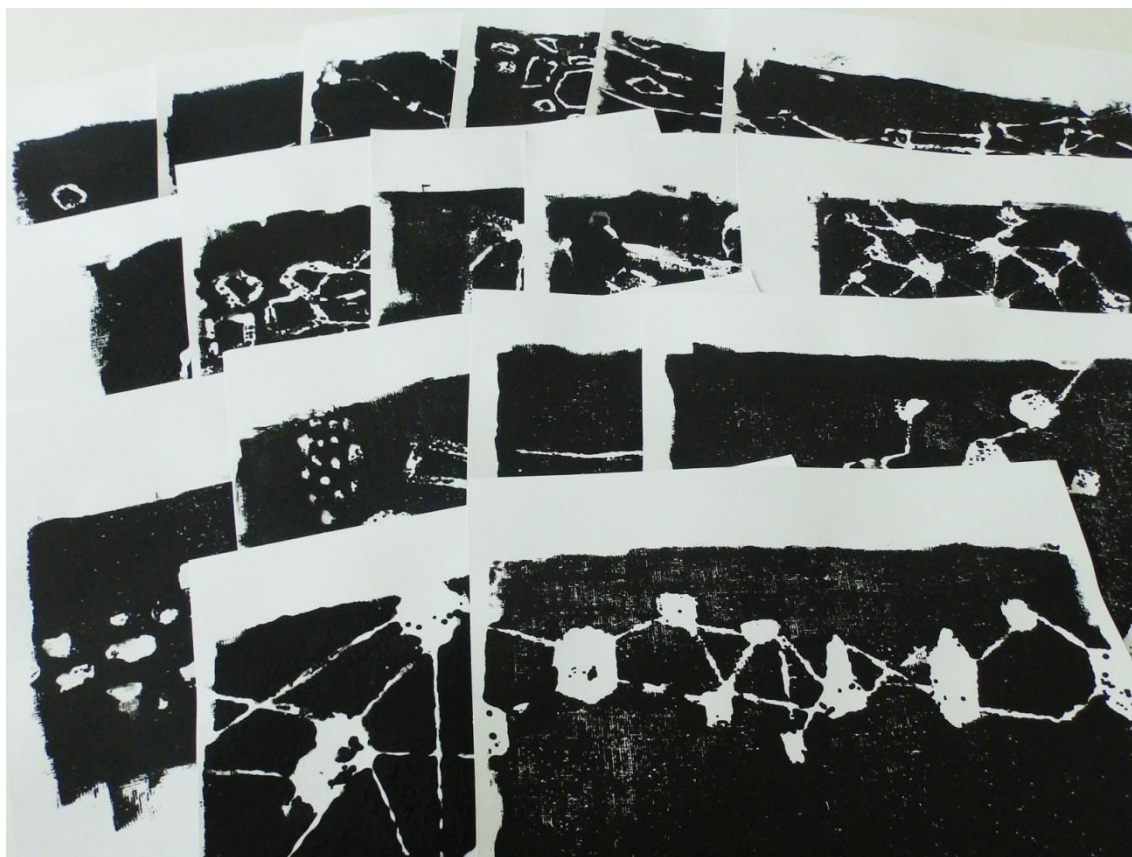
Príloha 12

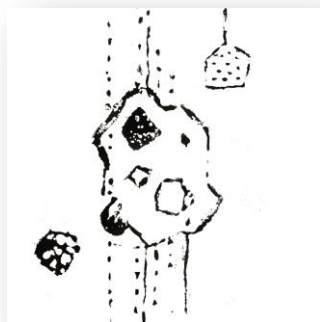
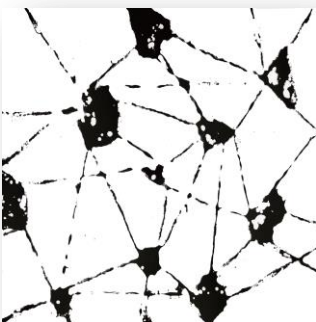
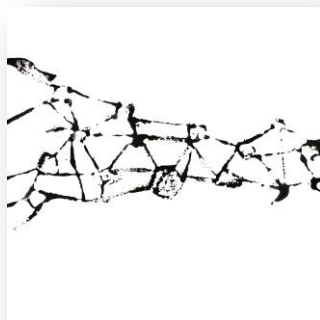
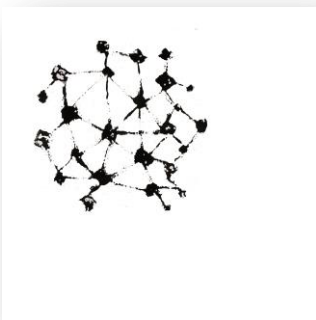
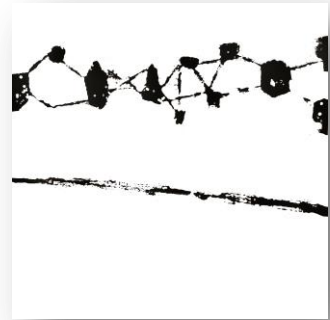
Príloha 13

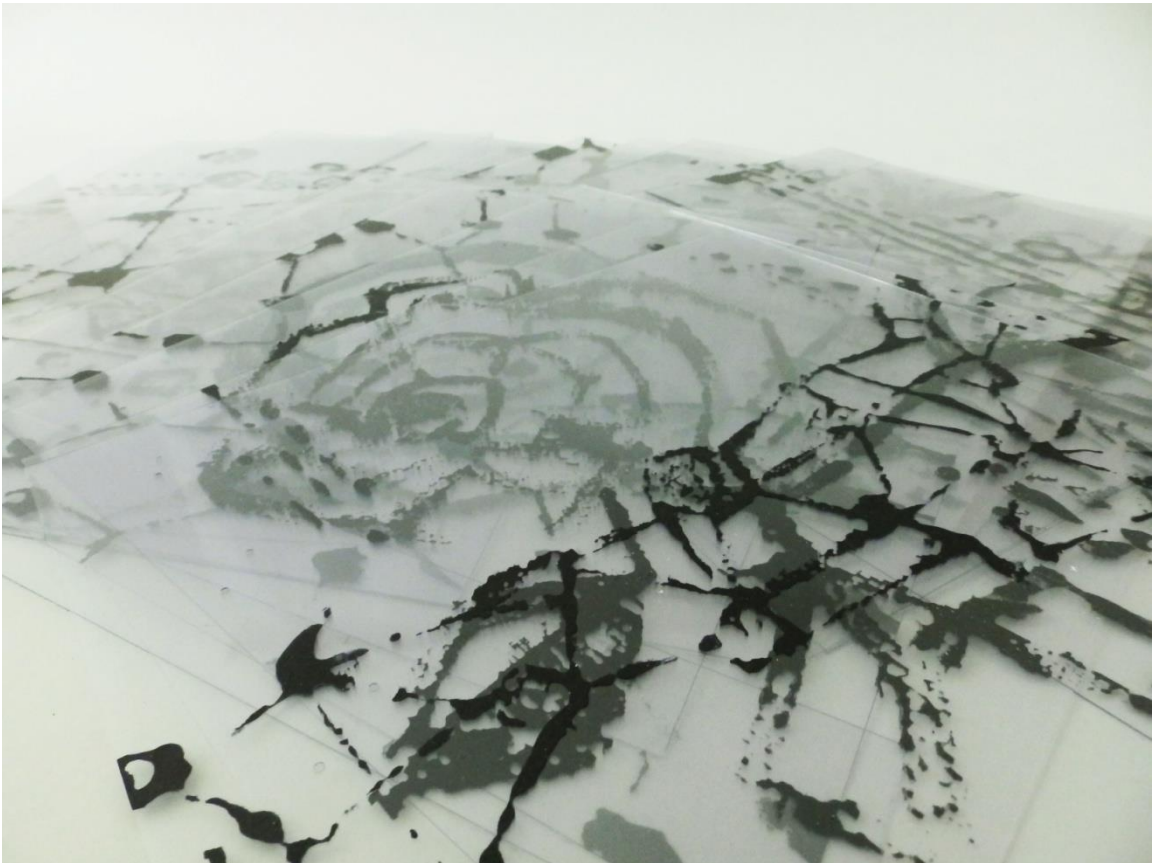
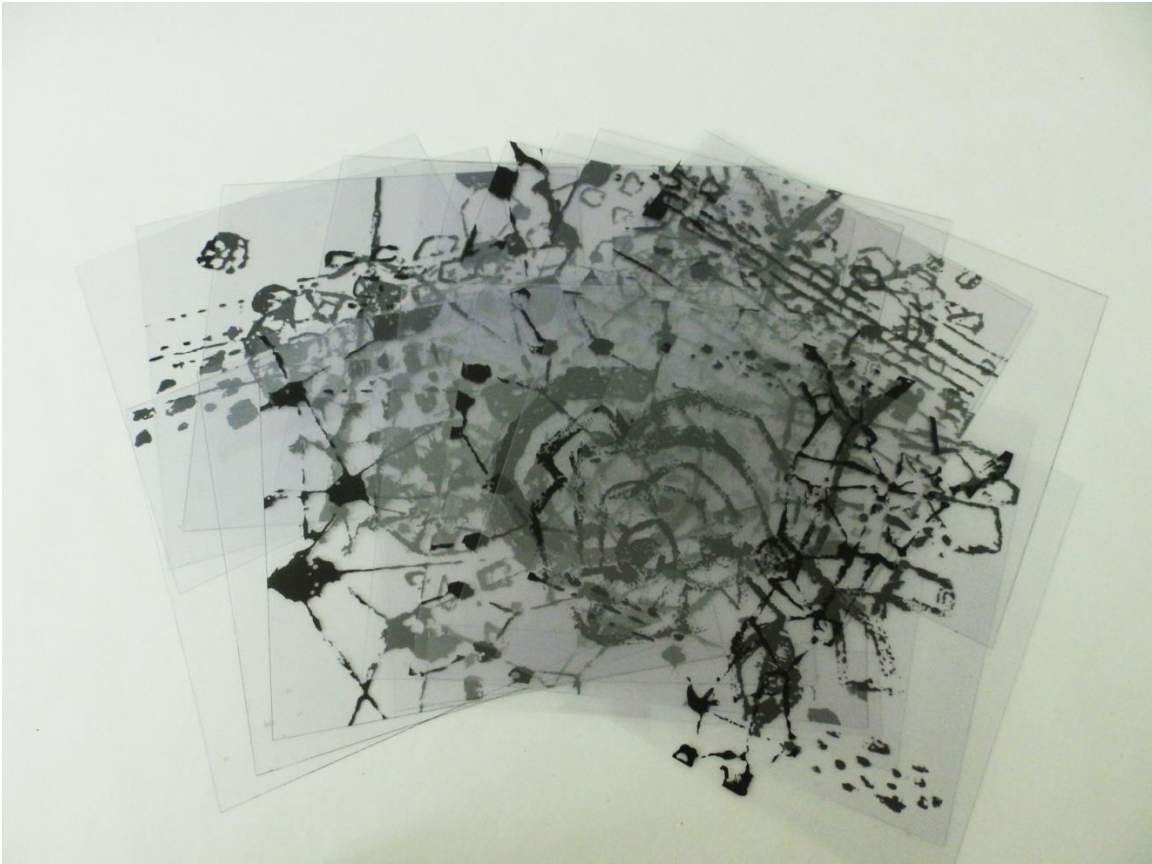
Príloha 14

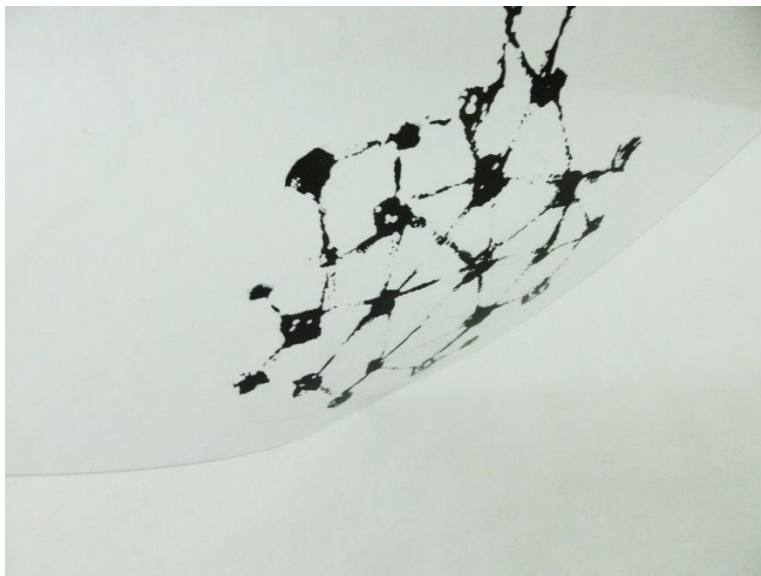
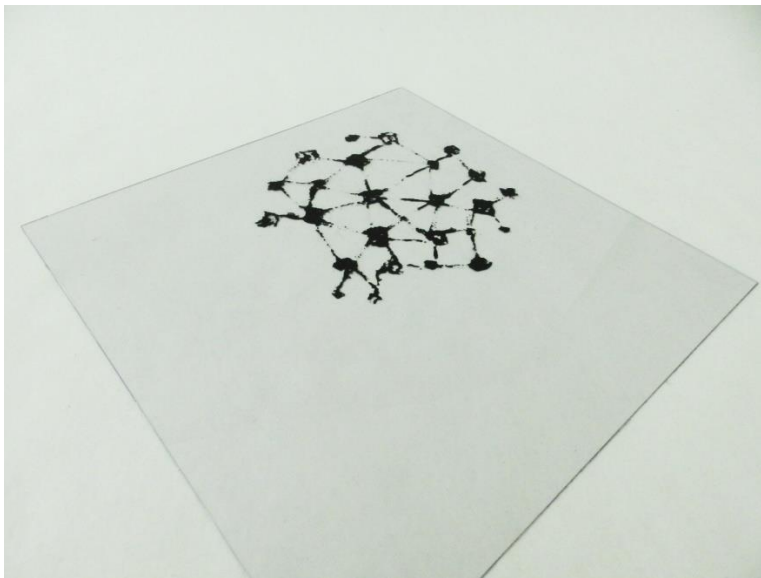
Príloha 15

Príloha 16

Príloha 17

Príloha 18

